

بسمه تعالی

فرم طرح دوره مجازی

روش‌شناسی و نقد پژوهش‌های

کمی و کیفی در پرستاری

دانشگاه علوم پزشکی شیراز

دانشکده پرستاری و مامایی حضرت فاطمه (س)

مشخصات کلی درس

نام رشته: پرستاری مقطع رشته: دکتری
 نام درس: روش‌شناسی و نقد پژوهش‌های کمی و کیفی در پرستاری

• مشخصات استاد مسؤل:

نام	نام خانوادگی	رتبه	گروه	دانشگاه	شماره تماس	تلفن همراه
مرضیه	مؤمن نسب	دانشیار	داخلی جراحی پرستاری	علوم پزشکی شیراز	۳۶۴۷۴۲۵۴-۰۷۱ داخلی ۲۲۶	

استاد مسؤل درس وظیفه نظارت بر روند درس و تکالیف دانشجویان و ارتباط با دانشجویان را بر عهده دارد.

آدرس پست الکترونیکی استاد مسؤل:

momennasab@sums.ac.ir

• مشخصات استادان همکار:

نام	نام خانوادگی	رتبه	گروه	دانشگاه	شماره تماس	تلفن همراه
کاملیا	ترابی زاده	دانشیار	داخلی جراحی پرستاری	علوم پزشکی شیراز	۰۷۱۳۶۴۷۴۲۵۴ داخلی ۱۲۵
شهرزاد	یکتاطلب	دانشیار	روان پرستاری	علوم پزشکی شیراز	۰۷۱۳۶۴۷۴۲۵۴ داخلی ۱۵۰	
نیلوفر	پاسپار	دانشیار	داخلی جراحی پرستاری	علوم پزشکی شیراز	۰۷۱۳۶۴۷۴۲۵۴ داخلی ۲۰۷
زهرا	ملازم	استاد	داخلی جراحی پرستاری	علوم پزشکی شیراز	۳۶۴۷۴۲۵۴ داخلی ۱۳۸ molazem@sums.ac.ir ایمیل
فاطمه	ویزسفر	استادیار	پرستاری سلامت جامعه	علوم پزشکی شیراز	۰۷۱۳۶۴۷۴۲۵۴ داخلی ۱۱۶	
مریم	شایگان	دانشیار	روان پرستاری	علوم پزشکی شیراز	۰۷۱۳۶۴۷۴۲۵۴ داخلی.....	
مژگان	ریواز	استادیار	داخلی جراحی پرستاری	علوم پزشکی شیراز	۰۷۱۳۶۴۷۴۲۵۴ داخلی..... mrivaz@sums.ac.ir ایمیل	

استادان همکار می‌توانند به قسمتهای مشخصی از درس دسترسی داشته باشند.

اهداف و معرفی درس

اهداف درس:

❖ هدف کلی: آشنایی با زیربنای فلسفی مطالعات کیفی

- اهداف اختصاصی : دانشجو باید بتواند:
- مبانی فلسفی طبیعت گرایی و اثبات گرایی را مقایسه نماید
- پارادایم را تعریف کند.
- تفاوت‌های مطالعات کیفی و کمی را شرح دهد.

❖ هدف کلی : آشنایی با روش‌های کیفی جمع‌آوری اطلاعات

- ❖ اهداف اختصاصی : دانشجو باید بتواند:
- ویژگی‌های هر یک از روش‌های کیفی جمع‌آوری داده‌ها را شرح دهد.
- مزایا و محدودیت‌های هر یک از روش‌های جمع‌آوری کیفی جمع‌آوری داده‌ها را بیان نماید.
- تفاوت‌های مصاحبه کمی و کیفی را بیان کند.

❖ هدف کلی: آشنایی با انواع مطالعات کیفی

- ❖ اهداف اختصاصی : دانشجو باید بتواند:
- ویژگی‌های هر یک از انواع مطالعات کیفی را شرح دهد.
- انواع مطالعات کیفی را از نظر جمع‌آوری و تحلیل داده‌ها با هم مقایسه نماید.
- مزایا و محدودیت‌های هر یک از انواع مطالعات کیفی را توضیح دهد.

❖ هدف کلی: آشنایی با روش نظریه بنیادین (گراندد تئوری)

- ❖ اهداف اختصاصی : دانشجو باید بتواند:
- مبانی نظریه بنیادین را شرح دهد.
- ویژگی‌های روش نظریه بنیادین را توضیح دهد.
- نحوه تحلیل داده‌ها در مطالعات نظریه بنیادین را توضیح دهد.

❖ هدف کلی: آشنایی با روش پدیده شناسی (فنومنولوژی)

- ❖ اهداف اختصاصی : دانشجو باید بتواند:
- مبانی نظری فنومنولوژی را شرح دهید.

- ویژگی های روش فنومنولوژی را توضیح دهید.
- نحوه تحلیل داده ها در مطالعات فنومنولوژی را توضیح دهید.

❖ هدف کلی: آشنایی با روش اقدام پژوهی

❖ اهداف اختصاصی : دانشجو باید بتواند:

- مبانی نظری اقدام پژوهی را شرح دهید.
- ویژگی های روش اقدام پژوهی را توضیح دهید.
- نحوه تحلیل داده ها در مطالعات اقدام پژوهی را توضیح دهید.
-

❖ هدف کلی: آشنایی با روش اتنوگرافی

❖ اهداف اختصاصی : دانشجو باید بتواند:

- مبانی نظری اتنوگرافی را شرح دهید.
- ویژگی های روش اتنوگرافی را توضیح دهید.
- نحوه تحلیل داده ها در مطالعات اتنوگرافی را توضیح دهید.
-

❖ هدف کلی: آشنایی با آنالیز گفتمان

❖ اهداف اختصاصی : دانشجو باید بتواند:

- مبانی نظری آنالیز گفتمان را شرح دهید.
- ویژگی های روش آنالیز گفتمان را توضیح دهید.
- نحوه تحلیل داده ها در مطالعات آنالیز گفتمان را توضیح دهید.

❖ هدف کلی: آشنایی با تحلیل کیفی

❖ اهداف اختصاصی : دانشجو باید بتواند:

- اصول تحلیل کیفی را شرح دهد.
- یک متن را کدگذاری نماید.
- طبقه بندی کدها را انجام دهد.

❖ هدف کلی: آشنایی با تلفیق در مطالعات کیفی

❖ اهداف اختصاصی : دانشجو باید بتواند:

- تلفیق را تعریف نماید.
- انواع تلفیق را توضیح دهد.
- کاربرد تلفیق در مطالعات کیفی را بیان نماید.

❖ هدف کلی: آشنایی با روایی و پایایی در مطالعات کیفی

❖ اهداف اختصاصی: دانشجو باید بتواند:

- Rigor را تعریف نماید.
- روایی و پایایی را بر مبنای مدل گویا ولینکلن توضیح دهد.
- تفاوت و تشابه روایی و پایایی در مطالعات کمی و کیفی را شرح دهد.

❖ هدف کلی: آشنایی با اخلاق در مطالعات کیفی

❖ اهداف اختصاصی: دانشجو باید بتواند:

- اصول اخلاقی در پژوهش های کیفی را توضیح دهد.
- تفاوت ها و تشابهات رعایت اخلاق در مطالعات کمی و کیفی را مقایسه کند.
-

❖ هدف کلی: آشنایی با مطالعات غیر مداخله ای

اهداف اختصاصی: دانشجو باید بتواند:

- انواع مطالعات توصیفی را توضیح دهد.
- مطالعات توصیفی و تحلیلی را مقایسه نماید.
- ویژگی مطالعات مورد شاهدهی را بیان کند.
- ویژگی های مطالعات طولی را بیان کند.
- ویژگی های مطالعات همگروهی را بیان کند.

❖ هدف کلی: آشنایی با مطالعات مداخله ای

اهداف اختصاصی: دانشجو باید بتواند:

- ویژگی های مطالعات مداخله ای را شرح دهد.
- مطالعات تجربی و شبه تجربی را مقایسه نماید.
- کارآزمایی بالینی را توضیح دهد.
- مزایا و کاستی های مطالعات مداخله ای را تشریح کند.

❖ هدف کلی: آشنایی با نقد مطالعات کمی

اهداف اختصاصی: دانشجو باید بتواند:

- اهمیت نقد در مطالعات کمی را بیان نماید.
- معیارهای نقد در مطالعات کمی را بیان نماید.

❖ هدف کلی: تفسیر نقادانه مطالعات غیر مداخله ای

اهداف اختصاصی : دانشجو باید بتواند:

- یک مطالعه توصیفی را نقد نماید.
- یک مطالعه مورد- شاهی را نقد نماید.
- یک مطالعه کوهورت را نقد نماید.

❖ هدف کلی: تفسیر نقادانه مطالعات مداخله ای

اهداف اختصاصی : دانشجو باید بتواند:

- یک مطالعه شبه تجربی را نقد نماید.
- یک مطالعه تجربی را نقد نماید.
- یک مطالعه کارآزمایی کنترل دار تصادفی را نقد نماید.

❖ هدف کلی: تفسیر نقادانه مطالعات کیفی

اهداف اختصاصی : دانشجو باید بتواند:

- یک مطالعه فنومنولوژی را نقد نماید.
- یک مطالعه گراندتئوری را نقد نماید.
- یک مطالعه اقدام پژوهی را نقد نماید.
- یک مطالعه اتنوگرافی را نقد نماید.

❖ هدف کلی: آشنایی با مرور سیستماتیک و متاآنالیز

❖ اهداف اختصاصی : دانشجو باید بتواند:

- ویژگی های مرور سیستماتیک را توضیح دهد.
- ضرورت این مطالعات را تشریح کند.
- متاآنالیز را توضیح دهد.

❖ هدف کلی: آشنایی با مدل سازی کمی و کیفی

❖ اهداف اختصاصی : دانشجو باید بتواند:

- انواع روش های مدل سازی کمی را شرح دهد.
- نحوه تدوین مدل های کیفی را بیان نماید.
- مدلسازی کمی و کیفی را مقایسه کند.

معرفی درس:

هدف از ارائه این درس در برنامه دکترای پرستاری مروری بر تحقیقات کمی و شناخت پژوهشهای کیفی متداول، عناصر مختلف آنها شامل نحوه مطالعه متون، روشهای تولید و تحلیل دادهها و اصول طراحی تحقیق است. نحوه یادگیری در این درس براساس اصول یادگیری دانشجو محور است و لذا دانشجویان در تمامی طول ترم فعالانه در یادگیری خود مشارکت دارند و تکالیف تعیین شده در هر جلسه را به صورت مکتوب تحویل خواهند داد. در این درس مباحث مربوط به پژوهشهای کیفی و کمی مورد بحث و تجزیه و تحلیل قرار می گیرد.

این درس در قالب ۳/۵ واحد (۳ واحد تئوری - ۵ واحد عملی) برای دانشجویان دکتری پرستاری تدوین شده است. انتظار می رود دانشجویان عزیز علاوه بر آشنایی با اصول و کاربرد پژوهشهای کمی و کیفی در پرستاری، با مطالعه و پی گیری منظم و رعایت توالی مباحث و مشارکت فعال در بحث ها و انجام به موقع تکالیف تعیین شده و فعالیت های یادگیری، توانایی نقد و تحلیل مطالعات با رویکردهای متدولوژیک مختلف را به دست آورده و در خود تقویت نمایند.

نظر به اینکه شواهد علمی نشان داده که دانشجویان از الگوی یادگیری ترکیبی (Blended learning) راضی هستند و استفاده از این رویکرد می تواند یادگیری فعال و پایاتری را برای دانشجویان در بر داشته باشد. ارائه این درس به صورت ترکیبی می باشد و برخی جلسات بصورت آنلاین انجام می شود و برخی جلسات به صورت ارائه پاورپوینت های صداگذاری شده می باشد. ضمن اینکه تکالیف واحد عملی نیز در سیستم نوید بارگذاری میشود.

منابع درسی دانشجویان

کتاب

صفحات و فصل های مشخص شده برای آزمون	مشخصات کتاب شامل عنوان، نویسندگان، مترجمین، انتشارات، سال و نوبت چاپ
با توجه به سرفصلهای تدریس شده	Anfara V. Mertz N. Theoretical frameworks in qualitative research. Los Angeles, Sage. Last ed
با توجه به سرفصلهای تدریس شده	Creswell, John W. 30 essential skills for the qualitative researcher. SAGE ; Los Angeles. Last ed .
با توجه به سرفصلهای تدریس شده	Burns, Nancy and Grove, Susan k. Understanding Nursing Research. Philadelphia. Saunders Co . Last ed
با توجه به سرفصلهای تدریس شده	LoBiondo – wood G. and Huber, J. Study guide for nursing research Methods and critical appraisal for evidence - based practice. Elsevier / Mosby St Louis. . Last ed
با توجه به سرفصلهای تدریس شده	Polite, Denise F. Beck, Cheryl Tatano. Nursing Research. Philadelphia. Lippincott Co. . Last ed
با توجه به سرفصلهای تدریس شده	Streubert , Helen J. and Carpenter , R. Qualitative Research in Nursing Philadelphia, Lippincott Co. . Last ed
با توجه به سرفصلهای تدریس شده	Corbin, J M. Basics of qualitative research techniques and procedures for developing grounded theory. Los Angeles. Sage Publications. Last ed
با توجه به سرفصلهای تدریس شده	Holloway , I & wheeler , S. Qualitative Research for Nurses, university of Edinburgh.Last ed
با توجه به سرفصلهای تدریس شده	Creswell, W. & Planoclarck, rickil Rool. Research design qualitative, quantitative, and mixed methods approaches. Sage publication. Last ed
با توجه به سرفصلهای تدریس شده	

مقاله

نحوه دسترسی دانشجویان به مقاله	مشخصات مقاله شامل عنوان، نویسندگان، مجله، سال و شماره انتشار و صفحات
	متناسب با عناوین دروس از مقالات مختلف استفاده خواهد شد. همچنین در جلسات نقد مطالعات به تناسب موضوع مقالات تعیین خواهند شد.

اسلاید، فایل متنی، فایل های مجازی (منابع غیر حضوری)

مؤلفین / تهیه کنندگان	مشخصات شامل عنوان و مؤلفین / تهیه کنندگان	نوع محتوا*	
اساتید درس	آشنایی با برنامه	جلسه آنلاین	۱
خانم دکتر یکتا طلب	فلسفه تحقیقات کیفی و کمی	جلسه آنلاین	۲
خانم دکتر مؤمن نسب	انتخاب عناوین کیفی	جلسه آنلاین	۳
خانم دکتر یکتا طلب	روش‌های کیفی جمع‌آوری اطلاعات (مصاحبه و مشاهده)	جلسه آنلاین	۴
خانم دکتر ترابی زاده	روش‌های کیفی جمع‌آوری اطلاعات (گروه متمرکز و مستندات)	جلسه آنلاین	۵
خانم دکتر یکتا طلب	تمرین روش‌های کیفی جمع‌آوری اطلاعات	جلسه آنلاین	۶
خانم دکتر پاسیار	فنونمولوژی	جلسه آنلاین	۷
خانم دکتر یکتا طلب	گراند تئوری	جلسه آنلاین	۸
خانم دکتر یکتا طلب	اتنوگرافی	جلسه آنلاین	۹
خانم دکتر مؤمن نسب	اقدام پژوهی	جلسه آنلاین	۱۰
خانم دکتر ویزشفر	آنالیز گفتمان	جلسه آنلاین	۱۱
خانم دکتر پاسیار	اخلاق در مطالعات کیفی - تلفیق	جلسه آنلاین	۱۲
خانم دکتر مؤمن نسب	تحلیل داده‌های کیفی - تحلیل محتوا	جلسه آنلاین	۱۳
خانم دکتر ترابی زاده	مطالعات تاریخی - مطالعه موردی	جلسه آنلاین	۱۴
خانم دکتر مؤمن نسب	ادامه تحلیل کیفی و تمرین	جلسه آنلاین	۱۵
خانم دکتر ویزشفر	روایی و پایایی (مطالعات کیفی)	جلسه آنلاین	۱۶
خانم دکتر ملازم	اهمیت و معیارهای نقد مطالعات کیفی	جلسه آنلاین	۱۷
خانم دکتر ملازم	نقد مطالعات گراند تئوری	جلسه آنلاین	۱۸
خانم دکتر ترابی زاده	نقد مطالعات اتنوگرافی	جلسه آنلاین	۱۹
خانم دکتر ترابی زاده	نقد مطالعات تحلیل محتوا	جلسه آنلاین	۲۰
خانم دکتر مؤمن نسب	نقد مطالعات پدیده شناسی	جلسه آنلاین	۲۱
خانم دکتر مؤمن نسب	نقد مطالعات اقدام پژوهی	جلسه آنلاین	۲۲
خانم دکتر شایگان	مطالعات غیر مداخله ای	جلسه آنلاین	۲۳
خانم دکتر شایگان	مطالعات مداخله ای	جلسه آنلاین	۲۴
خانم دکتر شایگان	جمع‌آوری و تحلیل داده‌های کمی	جلسه آنلاین	۲۵
خانم دکتر شایگان	انواع تورش - اخلاق در پژوهش‌های کمی	جلسه آنلاین	۲۶
خانم دکتر ریواز	معیارهای نقد مطالعات کمی	جلسه آنلاین	۲۷
خانم دکتر ریواز	نقد مطالعات مقطعی، همبستگی، موردی	جلسه آنلاین	۲۸
خانم دکتر ملازم	نقد مطالعات موردی - شاهدی و کوهورت	جلسه آنلاین	۲۹
خانم دکتر ملازم	نقد مطالعات تجربی و نیمه تجربی و	جلسه آنلاین	۳۰

طبق برنامه اداره کل آموزش

	کارآزمایی بالینی			
آقای دکتر حسن زاده	مرور سیستماتیک و متاآنالیز		جلسه آنلاین	۳۱
آقای دکتر رضاییان زاده	مدل سازی در مطالعات کمی		جلسه آنلاین	

تکالیف و پروژه‌های دانشجویان

• تکالیف یادگیری در طول ترم

شماره	عنوان تکلیف	شرح تکلیف	مهلت پاسخ دادن دانشجویان	مهلت فیدبک دادن مدرس	هدف از ارائه تکلیف
۱	تکلیف بخش عملی	ارائه پروپوزال یک تحقیق کیفی	۱۴۰۰/۳/۱۲	۱۴۰۰/۳/۳۱	مرور کلیه مطالب درسی در قالب بخش عملی درس
۲	انتخاب عناوین کیفی	نگارش عناوین چند مطالعه کیفی	در عرض دو هفته بعد از بار گذاری تکلیف	در عرض چهار هفته پس از بارگذاری تکلیف	مرور فایل های مجازی انتخاب عناوین کیفی
۳	اقدام پژوهی	پیشنهاد چند عنوان اقدام پژوهی	در عرض دو هفته بعد از بار گذاری تکلیف	در عرض چهار هفته پس از بارگذاری تکلیف	مرور فایل های مجازی اقدام پژوهی
۴	پدیده شناسی	ارایه پیشنهاد چند عنوان پدیده شناسی	در عرض سه هفته بعد از بار گذاری تکلیف	در عرض هشت هفته پس از بارگذاری تکلیف	مرور فایل های مجازی پدیده شناسی
۵	مطالعات کیفی با روش گروه متمرکز	بررسی و نقد بخش روش کار دو مقاله کیفی انجام شده با گروه متمرکز توسط هر یک از دانشجویان	یک هفته پس از ارائه جلسه مربوطه	یک هفته پس از بارگذاری تکالیف	مرور نقادانه بر روش جمع آوری اطلاعات توسط گروه متمرکز در مطالعات کیفی
۶	مطالعات تاریخی	نگارش یک عنوان مطالعه تاریخی و بررسی چگونگی ارزشیابی و اعتبار داده های مطالعه	پس از پایان جلسه مربوطه	پس از ارائه دانشجویان	مرور درس مطالعات تاریخی
۱۰	گراند تئوری	مقایسه دو روش گلیزر و اشتراوس و ارائه خلاصه یک صفحه ای	دو هفته پس از بارگذاری تکلیف	در عرض چهار هفته پس از بارگذاری تکلیف	مطالعه منابع و مقالات موجود
۱۱	مشاهده کیفی	ارائه یک مورد گزارش مشاهده	چهار هفته پس از بارگذاری تکلیف	هشت هفته بعد از بارگذاری تکلیف	تمرین و رفع اشکال در انجام مصاحبه و مشاهده
۱۲	روش تحقیق مطالعات کمی	پیشنهاد و ارزیابی متد (نوع مطالعه، روش نمونه گیری، تصادفی سازی، تورش، آنالیز داده ها...) صحیح انجام مطالعات کمی بر اساس عناوین و اهداف مطالعات	در عرض دو هفته بعد از بار گذاری تکلیف	در عرض چهار هفته پس از بارگذاری تکلیف	مرور و جمع بندی کلیه مطالب درسی مربوط به روش تحقیق کمی

ارزشیابی دانشجویان

۴ نمره	ارائه تکالیف هر جلسه
۶ نمره	ارائه سمینار
۶ نمره	نقد مقالات و مشارکت فعال
۴ نمره	ارائه پروپوزال تحقیق کیفی
۲۰ نمره	جمع

نام و نام خانوادگی و امضای مدیر گروه

دکتر زینت محبی

نام و نام خانوادگی و امضای استاد مسؤول درس

دکتر مرضیه مومن نسب